

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 216)

Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/513)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1165/3718

5.8.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.7.1999 tarihinde kararlaştırılan "Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

3083 sayılı Kanunun 1.12.1984 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra bugüne kadar yapılan uygulamalarda karşılaşılan sorunları gidermek, uygulamanın amacına uygun olarak yürütülmesini temin etmek, uygulama sırasında meydana gelen problemleri ve sosyal huzursuzlukları ortadan kaldırmak, uygulayıcı kuruluşun dolayısıyla Devletin malî külfetini azaltmak ve uygulamanın daha verimli hale getirilmesi amacıyla Kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapmak ve Kanuna bir geçici madde ilave etmek zarureti hâsıl olmuş olup, Kanun Tasarısı bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile, toplulaştırma alanlarında gerçek kişilerle kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine ait parçalanmış olan arazinin biraraya getirilmesi ve bu çalışmalar devam ederken bu yerlere kamu hizmetleri (yol, kanal v.b.) götürülmesi nedeniyle, gerek arazinin değerinin artması gerek bu hizmetten arazi malikinin faydalanmış olması nedeniyle, götürülecek olan kamu hizmetlerinin maliyeti Devlete büyük yük getireceğinden bu yükün hakkaniyet ölçülerinde paylaşılması; katılım payı dışında kesilen arazinin eşdeğer Hazine arazisinden karşılanması, bu mümkün olmadığı takdirde kamulaştırma yoluyla kişilerin özel mülkiyetinde olupda azalan bu arazinin bedellerinin ödenmesi yoluyla telafisi cihetine gidilmiştir.

Madde 2. — Bu madde ile, toprak dağıtımından faydalanabilmek için dağıtımın yapıldığı köy veya belde üç yıl ikâmet ediyor olmak şartı getirilmiştir. Uygulamada bir köy veya beldeye yapılan toprak dağıtımından o yerin dışındakilerin yararlanmaları pek mümkün olamamaktadır. Hak sahibi olsa dahi köy dışından bir kimsenin o köydeki araziyi kullanması huzursuzluklara sebebiyet vermektedir. Bu itibarla, muhtemel müessif hadiseler meydana vermemek ve uygulamanın sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla bu düzenleme yapılmıştır. Ayrıca madde ile topraksız olanlara ise norm miktarı kadar arazi verilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 3. — Bu madde ile, 3083 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası, uygulamada bazı tereddüt ve aksamalara meydan vermemek üzere daha açık ve net duruma getirilmiştir.

Uzun bir süre gerektirdiği ve zahmetli olması, kurumun malî imkânları ölçüsünde yatırım yapabilmesi ve malî kaynak aktarılmasında aksamalar olması nedeniyle ne zaman biteceği önceden kestirilemeyen sulama ve arazi toplulaştırılması çalışmalarının sekteye uğratılmaması için, devir ve temlik işlemlerine getirilen kısıtlamanın, en fazla beş yıl daha uzatılmasında fayda ve mecburiyet olduğu düşünülmektedir.

Madde 4. — Mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümleri gereğince, uygulama bölgelerinde tespit edilen sahibine bırakılacak arazi normu üzerinde arazisi olan toprak sahiplerinin norm üstü arazileri ile arazisini verimsiz işletenlerin sahip oldukları tüm arazi kamulaştırılmış, bilahare çıkarılan 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun geçici 1 inci maddesi gereğince de; kamulaştırmaya muhatap olanlara ilan edilen norma kadar arazi iadesi yapılmıştır.

Bu defa, GAP alanı içinde kalan ve sulamaya açılan ve açılacak olan yerlerde, arazi iadesi yapılan kişiler 3083 sayılı Kanun hükümlerine göre sulu arazi normu üzerinden yeniden kamulaştırmaya maruz kalacaklardır.

Bu durum, Devletin itibarını sarsacağı gibi, büyük meblağlara varan kamulaştırma bedeli ödenmesini gerektireceğinden, Kanunun geçici maddeler bölümüne ilave edilmek üzere yeni bir madde hazırlanması zorunlu hale gelmiştir.

Madde 5. — Yürürlük maddesidir.

Madde 6. — Yürütme maddesidir.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu
Esas No. : 1/513
Karar No. : 7

22.11.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı temsilcilerinin de katıldığı 11.11.1999 tarihli Komisyonumuz toplantısında görüşülmüştür.

Kanun Tasarısının tümü üzerinde yapılan müzakerelerde Hükümet Temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

— Ülkemizde arazi toplulaştırması çalışmalarının reform sahası ilan edilen sahalarda Toprak ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından, reform sahası dışında kalan sahalarda ise Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yapıldığını,

— Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne uygulama arazi toplulaştırma projelerinin isteğe bağlı olarak yürütülen projeler olduğunu, proje sahasında yer alan maliklerin üçte ikisinin muvafakat etmelerinin gerektiğini, ayrıca muvafakat verenlerin arazisinin yarısından fazlasına sahip olması halinde projelerin uygulamaya konulduğunu, belirtilen bu şartlar sağlandığında yapılması gereken yol, sulama kanalı, tahliye gibi ortak tesislerin kapladığı alanlar maliklerin arazilerinden belirlenen yüzdeyle kesilerek karşılandığını, böylece yatırım projelerinin önünde önemli bir maliyet engeli olan, kamulaştırma sorununun ortadan kalktığını, keza kamulaştırma bedeli alan çiftçilerimizin çiftçilikten uzaklaşmalarının önlendiğini,

İfade etmişlerdir.

Komisyonumuz Kanun Tasarısının genel gerekçesini ve Hükümet temsilcilerinin açıklamalarını uygun mütalaa etmiş ve maddelerinin müzakeresine geçilmesini oybirliği ile kabul etmiştir.

Kanun Tasarısının maddelerinin müzakeresi sonucunda;

— Herhangi bir uygulama bölgesi ilan edildikten sonra değişik nedenlerle dağıtımaya yönelik çalışmaların gecikmesi halinde, bölge ilan tarihi ile arazi dağıtım çalışmasının yapıldığı tarih arasında bazen uzun zaman geçmesi nedeniyle bazı kişilerin hak sahibi olma hakkını kaybedebileceği dikkate alınarak, Tasarının 2 nci maddesi metinden çıkarılmış ve 1 inci maddesi ile 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeler teselsül ettirilerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere saygı ile sunulur.

Başkan
Abdullah Turan Bilge
Konya
Kâtip
Numan Gültekin
Balıkesir
Üye
İsmet Vursavuş
Adana
Üye
Nurettin Dilek
Diyarbakır
Üye
Mihrali Aksu
Erzincan
Üye
M. Sadri Yıldırım
Eskişehir

Başkanvekili
Hasan Kaya
Konya
Üye
Ali Halaman
Adana
Üye
Mehmet Özyol
Adıyaman
Üye
Latif Öztekin
Elazığ
Üye
Necati Albay
Eskişehir
Üye
Ali Özdemir
Gaziantep
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mecit Piruzbeyođlu
Hakkâri
Üye
Yücel Erdener
İstanbul
Üye
Tunay Dikmen
Muđla

Üye
Ali Güngör
İçel
Üye
Mehmet Serdarođlu
Kastamonu
Üye
Musa Demirci
Sivas

Üye
Maliki Ejder Arvas
Van

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

SULAMA ALANLARINDA ARAZİ DÜZENLENMESİNE DAİR TARIM REFORMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. — 22.11.1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Toplulaştırma alanlarında gerçek kişilerle kamu ve özel hukuk tüzelkişilerine ait araziden projenin özelliğine göre, yol ve kanal gibi kamunun ortak kullanacağı yerler için % 10’a kadar katılım payı kesilir. Toplulaştırma nedeniyle kapanan yollarla, yol fazlalıkları da aynı amaç için kullanılır. Katılım payı için herhangi bir bedel ödenmez. Ancak, katılım payı dışında kesilen arazi, öncelikle varsa eşdeğer Hazine arazisinden karşılanır. Yoksa, kesilen arazi için kamulaştırma işlemi yapılır.”

MADDE 2. — 3083 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dağıtım yapıldığı köy veya beldede bölge ilanından önce en az üç yıldır ikâmet edenlerden dağıtım normundan daha az toprağı olanlara kendi toprağı ile birlikte birinci fıkrada tespit edilen geliri getirecek miktarda, topraksız olanlara ise norm miktarı kadar arazi verilir.”

MADDE 3. — 3083 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uygulama alanlarında Bakanlar Kurulu kararının Resmî Gazete’de yayımı tarihinden itibaren, kamulaştırma, toplulaştırma, arazi değiştirilmesi ve dağıtım işlemlerinin tamamlanması veya tapuya tescil sonuçlandırılınca kadar, gerçek kişilerle özel hukuk tüzelkişilerine ait arazinin mülkiyet ve zilyetliğı devir ve temlik edilemez. Bu araziler ipotek edilemez ve satış vaadine konu olamaz. Ancak, bu kısıtlama süresi beş yılı aşamaz. Sulama şebekesi tamamlanıp sulamaya geçinceye kadar da aynı işlemler yapılmaz. Bu kısıtlamada ise süre beş yılı aşamaz. Ancak, sulama alanlarında toplulaştırma çalışmalarını kısıtlama süresi içerisinde

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN SULAMA ALANLARINDA ARAZİ DÜZENLENMESİNE DAİR TARIM REFORMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. — Kanun Tasarısının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Kanun Tasarısının 3 üncü maddesi 2 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sonuçlandırılmadığı takdirde, Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün teklifi ve Tarım ve Köyşleri Bakanlığının onayı ile toplulaştırma çalışmalarının sonuçlandırılması amacıyla kısıtlama süresi en fazla beş yıla kadar daha uzatılabilir.

MADDE 4. — 3083 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Sulamaya açılan veya açılacak olan alanlarda, bu Kanunun geçici 1 inci maddesi gereğince arazi iadesine muhatap olan arazi malikleri ile mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanununa göre arazisi kamulaştırılanlar için, sahibine bırakılan sulu arazi normu uygulanmaz. Ayrıca, kamulaştırmaya ve arazi iadesine muhatap olmayan sulu norm üstü arazi malikleri için de aynı işlem geçerlidir.”

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Kanun Tasarısının 4 üncü maddesi 3 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kanun Tasarısının 5 inci maddesi 4 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Kanun Tasarısının 6 ncı maddesi 5 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bülent Ecevit

Başbakan

Dev. Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

H. Uluğbay

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köyşleri Bakanı V. Çalışma ve Sosyal Güv. Bakanı

A. K. Tanrıkulu

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

S. Somuncuoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Y. Okuyan

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. AYTEKİN

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

ve Başb. Yrd.

M. C. Ersimer

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

M. A. İrtemçelik

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıkulu

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan